

Student ve své bakalářské práci s názvem *Andalusie za Abd ar-Rahmána I. – Střet islámu s křesťanskou kulturou* pojednal téma často představované kontroverzně buď jako příklad náboženské a kulturní tolerance muslimů, nebo jako doklad jejich ničivé expanze. V rovině pojetí obecných principů tolerance a podrobení je to aktuální téma. Student si je sám stanovil a v pravidelných konzultacích je precizoval. Také literaturu si z převážné části vyhledal sám a postupně doplňoval o další zdroje. Podařilo se mu zmapovat historické i současné bádání o počátcích islámské Andalusie, a to nejen z českých odborných publikací včetně studentských kvalifikačních prací, ale zejména zahraniční literaturu v angličtině a němčině. Uvedl příklady zmíněných či citovaných primárních zdrojů, jako je Korán, sunnitská tradice a dobové kroniky (islámské, latinské a mozarabskou). Podněty z Koránu a hadíthů sám dohledal. Výhodou při užívání terminologie byla bezesporu obeznámenost s arabštinou a islámem. Práce se čte dobře díky svěžímu stylu, třebaže poněkud eklektickému: pojí se v něm rysy populárně-naučné literatury, žurnalistických žánrů, narativní tón kronik, ba i občasně hovorové nebo nezvyklé výrazy. Student se v tomto ohledu pokoušel o harmonizaci a po kritice mnohé formulace upravil. Jistě se v budoucnu dopracuje k větší stylové jednotě.

Nutno ocenit kritický postoj ke zpracovávané literatuře, uváděný v závěru jednotlivých podkapitol, a úsilí o objektivní nadhled. Sledované téma počátků andaluského chalífátu vsadil do širšího historického kontextu dynastických sporů na Blízkém východě i dřívějších muslimských výbojů z Magrebu do Hispánie a zvláště vyznačil politické, náboženské a kulturní souvislosti jako byla specifičnost vizigótského křesťanství, migracekřesťanů a vznik křesťanské enklávy Asturie. Přes tento rozsah se mu podařilo udržet základní myšlenkovou linii vztahů mezi křesťanstvím a islámem v dané době a oblasti. Zvolil symetrický popis života v Andalusii z pohledu muslimů a z pohledu křesťanů, a to na základě kusých pojednání a zmínek v pramenech a literatuře. Tato duální metodika je poutavý prvek; mohl by se v budoucnu uplatnit při důkladnějším zpracování s použitím primárních zdrojů a španělské odborné literatury.

Student podal poměrně vyrovnaný přehled odborných postojů k citlivé otázce vztahů mezi křesťanstvím a islámem. Záměrně si vybral autory s protichůdnými ideovými stanovisky (např. Hourani či Fernández-Morera) a podle mého názoru se mu podařilo eliminovat podtext sympatií k jedné či druhé straně, a tím relativizovat tezi o muslimské náboženské toleranci v Andalusii. Uvádí mimo jiné konkrétní příklady pozice dhimmíů (s. 28), zdůrazňuje pragmatické důvody islámské tolerance (s. 46). Autorův kritický postoj oslabilo pouze poněkud legendární pojetí chalífy-dobývatele Abd ar-Rahmána I., dané bezpochyby tónem jeho zdroje – islámské kroniky. Je také škoda, že student nezařadil do textu mapku, kterou si připravoval, případně další přehledové či obrazové materiály.

Práci však považuji za zdařilou a přínosnou a doporučuji ji k obhajobě.

Mlada Mikulicová, Ph.D.

31. 5. 2019

